

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyénk közgazdasági állapota.

— Latinovits Pál közgazdasági előadó jelentése. —

Zombor, 1898. július 11.

Borsódi Latinovits Pál, közgazdasági előadó betérjesztette az idei felévi jelentését a vármegyei közigazgatási bizottság folyó hó 5-én megtartott ülésén. A jelentés részletei kiterjeszkednek vármegyénk közgazdaságának minden ágazatára s egyben tanúságot tesznek Latinovits Pál orsz. képviselő kiváló szakismeretéről és ritka gondosságáról, a melylyel az adatokat összegyűjtötte.

A jelentés nagyon érdekes részleteket tartalmaz az idei termés-kilátásokra nézve. Ezen oknál, de a jelentés általános érdekénél fogva is szívesen közöljük azt.

A jelentés így hangzik:

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Vármegyénk közgazdasági állapotáról 1898. év első felében a következőket van szerenésém a tekintetes közigazgatási bizottságnak jelenteni:

Közgazdasági állapotainknál általában vármegyénk nagy- és középbirtokosainál az okserzés a szorgalommal, a gazdasági szakismeret az anyagi erővel párhuzamban áll.

Allatállományra, fajnemelésre, trágya előállításra, fásításra, a föld okserű megmunkálására, kellő és elégséges gazdasági épületekre, a célszerűség és takarékosság szem előtt tartása mellett a legnagyobb gond fordítatik, cséplő- és vetőgépek, mélyítő- és kapáló-ekék, szóval kellő instrukció ritka gazdaságban hiányoznak.

A gabonaneműek közül a legutóbbi június hó 20-iki hivatalos jelentések szerint búzával bevettett vármegyénkben 471,639 kat. hold. A vetések egy része megsínylette a viharos és esős időjárást, mely kárt is okozott. A rozsda is terjed, a levéltétét támadta meg a buzának, bárha néhol a szárazokra és kalászkokra is átesapott. A buza kalászái eddig meglehetősek.

Rozsszal bevettett 15,331 kat. hold, többnyire érik. Vármegyénk homokos területén már aratják is. Helyenkint ugyan ritkas s a kalászái hézagosak, másrészt az eső és viharos időjárás több helyen a rozst is megdöntötte, mindazáltal, miután szeme majdnem mindenütt szépen kifejlődött, mennyiségileg vagy átlagban középszerű, minőségileg pedig jó termésre nyújt kilátást.

Árpával bevettett 60,493 kat. hold. Az őszi arpt aratják, szórványosan pedig már le-aratták, a munkát azonban eddig gátolta a sok esőzés. A tavaszi árpa is megdől s a rozsa is fellépett benne, mivel azonban kalásza többnyire szép és szeme jól kifejlett, átlagban még mindig kielégítő eredménnyel bíztat.

Zabbal bevettett 187,283 kat. hold, kevés kivétellel, a hol a jég és vihar meg nem károsította, kielégítően és közepesen áll; szép üde zöld színű s többnyire szép fejeket hozott. Helyenkint már ez is megdől, vagy ennek következtől tartanak. Néhol a sok eső miatt gazosodik és por-üszögös, itt-ott a Lema-melanopus levéltétű és más férgek is károsítják, homokos vizenyős helyeken pedig sárgulni kezd és a rozsa is megtámadta.

A repce már mindenütt le van aratva, de az átlag gyengének mondható.

A tengeri nagyrészét feltöltetett, hol ezt a talaj nedvessége nem gátolja. Helyenkint elmaradt és megsárgult, többfelé pedig a vihar és jég ledöntötte, leveleit meghasogatta, tulnyomólag azonban kielégítően és kifogástalanul fejlődik. Néhol a drótféreg bántja.

A hüvelyes vetemények fejlődése általában igen szép.

A kerti vetemények igen szépen gyarapodnak, a káposztafélék jók, dinnye, tök, ugorka folyóni kezdenek és már virágoznak.

A köles és tatárka jól kelt és szépen fejlődik, a repce után sok helyt vetették.

A len és kender szépen gyarapodik. Sajnos azonban, hogy Futak községben mintegy 300 holdnyi kendervetést a felhőszakadás és jégeső teljesen tönkre tett, úgy, hogy szántás alá jön.

A komlót illetőleg ugyancsak az újvidéki járásban felhőszakadás és jégeső által mintegy 30—40 százaléknyi kár van benne.

A takarmányrépa dús levéltétű, általában buján nő. Helyenkint erősen gazosodik, a sok eső kapálását hátráltatta.

A burgonya, a korai már elvirágozott, a kései most virágozik, igen szépen fejlődik és jó termést ígér. Sok eső miatt helyenkint a gumók rothadásától tartanak.

A mesterséges takarmányművek nagyobb részben mennyiségileg jó középtermést adtak, többfelé azonban a sok eső minőségét egészen megrothtatta, sőt helyenkint most is felgyűjtetlenül van. A lóhere és lucerna második kaszálása már

szintén közel áll. Helyenkint a zabosbükönnyt már levágták, vagy vágják, hozama kielégítő, de minősége szintén hiányos a sok eső miatt. A csalamádé bő termést ígér.

A réti kaszálónál az első kaszálás sok helyen még most is renden fekszik és romlik, néhol már a sarjuhajtások is ellepik a földön fekvő rendekert, mert a napirenden levő esőtől lehetetlen volt a felgyűjtés.

A szőlő általában gyenge és gyenge közép-termésre van kilátás. A jobb szőlőket is tetemesen károsítja a szőlőilonca és szőlőmoly, másutt a peronospora, valamint az utóbbi időben előfordult viharok és jégesők. Helyenkint már elvirágozott, kötözése és kapálása folyamatban van.

Gyümölcs általában kevés lesz, mert az utóbbi viharok és jégesők nagyban csökkentették a terméshozamot, de a megmaradt gyümölcs is férgesedik és hull.

Az elemi csapásokból vármegyénknek is kijutott. Június 16. és 17-én az ó-becsei, titeli és bajai járásban nagy jégeső és zivatar, az újvidéki járásban még felhőszakadás is volt. A vihar leginkább Futak község határán oly nagy volt, hogy százados fákat esavart ki tövéből és épületeket rombolt le.

Örömmel jelezhetem, hogy a lótenyésztés, csikónevelés és gondozás mind helyesebb irányt kezd venni.

Mindinkább feltűnik a nagykőrösi ménlepel bajai alosztályából évenként kiadatni szokott 120 drb tenyészmen eredménye. Kívánatos volna, hogy a mének létszáma legalább 30 darabbal emeltetné fel, mert vannak községek melyek épen nem, vagy kevés számú mént kaphatnak a létszám elégtelensége miatt.

A szarvasmarhatenyésztés csak most, mióta a vármegye törvényhatósága és a gazdasági egyesület a községeket tenyészapaállatok szigorubb megválasztására kényszerítheti, lép a gyorsabb fejlődés lépcsőjére.

A juhtenyésztés vármegyénkben évről-évre több tért veszít s már inkább a nagy uradalmakra szorítkozik. A kisebb birtokosok, tekintve a gyapju árhanatását és a juhászat drága kezelését, ezzel felhagytak.

A sertésenyésztés és hizlalásra rendkívül nyomasztólag hatott a folyton megújuló sertésvész. Tagadhatlan ugyan, hogy a legmesszebbmenő övintézkedések tétetnek meg a vész towaterjedé-

A „BÁCSKA” tárcája.

KAIRÓI TIPIKUS ALAKOK.)

Írta: Vértési Károly.

— Megjelent az „Ország-Világban”. —

Ha Olaszország álarcos báljainak, bohóc-estélyeinek tarka-barka közönségét egyesítve, farsangos morajjal, itt, a Muszkin eresztének szíjével a szélnék, a legszellősebb ruhában, hullámzó lepedőben, nem volna változatosabb ennél az a kép sem. Turbán, fez (melyet Egyiptomban tarbusnak neveznek) és hengerkalap, sárga, fekete, kék, különböző esikős kaftán, hosszú ing és rövid gyapotkabát; csolnakforma piros, sárga, gyakran aranyosan himzett, olykor gyöngygel vagy drágakövel kiegészített papucs, bocskor, topán; női sötét fátoly, báliasan mélyen kivágott nyári ruha, az összes rítók színek egyvelege a himzésben és szövésben, e két iparművészetben (melyhez itt a férfiak is értenek) a fehér és fekete szín mellett olyan zürzavarrá folyik össze mindez a szemekben, hogy nem látod a mire nézel s ha jól meg is nézted azt, nem tudod elmondani, milyen volt az, a mit láttál, mert nagyon leritt sokukról az elnyűtt ruha, melyet nem is szabtak rájuk.

Azokat a feketeszemű, szemük éjsötétében szikrát ragyogtató, még fátoly nélküli, fűrtös fejú, üdén fűrges és fűrgén szép kis virágárukat, a kik mosolygós egy-szerűségükben, picileányos bülbül hangon szólva, kifogy-hatalan kedvességgel föl-alá lebegve, fátolymentes bájjal utékat, elpazarolva fiatalleányos, fátolymentes bájjal sok mosolyt, látni kell, hogy milyen kedvesek, leírni nem lehet, milyen kacagó tavaszok. Kezükben van még

*) Mutatvány szerzőnek „Keleti ég alatt” (Egyiptomban) című, a Franklin-Társulatnál sajtó alatt levő, illusztrált kiadású munkájából. Szerk.

az a bűvös tündérecset, melylyel mindent rózsaszínre festenek. Bájos taglejtessel a világba belemosolygva, dalban andalodva élénk, apró kezében kosárkat lóbalva, rózsát árul egy ragyogó, imádatos kicsinyke, bársónyszemű, gödrösajku, üde teremtés. Álma a tavasznak. A mint mások mondak, pici bimbó-ajkan lágú és behelzőlő hangon folytonosan azt hangoztatta, hogy: „a rozsda tövisbokr volt, a prófeta izzadsága teremtette meg virággá”. Mindenki számára volt szép szava, mondom, örökké játszó mosolya. Gyöngyöző pataként ömlött ifjúságtól zománcos ajkáról a zengő szóval kínálgató sok edesek, enyhe beszed.

Nyájasan kelt a lányka hangja
 Ajkai paradicsomkertéből.

Körülötte szerelmes ámulással többen legyeskedtek, édeskedtek, szívük baját sugva, maradhatatlankodva lederkedtek. Fogyton-fogyott azért virága. Talán maga is egy elbűvölt virág volt. Elkészönt könnyed mozdulattal kedvesen, szölkve másikkhoz, a ki őt magához intette.

Minden mozog közöttünk az emberanyag roppant tömegében, szinte szédülünk az áradattól; mintha nem is amaz utcai köteláncos, hanem mi forognánk. Nagyon mozgalmak az élet itt, habár többnyire mindenki csak lejt, nem siet. Hangzik itt, hangzik ott: „males”, „nem tesz semmit”, ha egymás sarkába hágyva, meglövik egymást az emberek. A delutáni órák kezdete a tolongás tetőpontja. Európai fogatok görögnek az utca közepén. Urlovasokat hordanak a hátukon táncolva büszkélkedő arab menek. Hőfehér, fényesszörű, réz-amuletteket össze-esörgető mekkai délceg dísz-szamaron (melynek ára 400—800 frt között váltakozik, míg a közönséges szürke számáré csak 40—50 frt szokott lenni), piros bársóny, ékköves nyeregben előkelő fiatal, bugyogós hölgy kocog odább: szépen aláereszkedő hajlott szemöldöke s fátyla alól pillantást vett ide is, oda is. Kíváncsiságunk cél-táblája lett, mert messze viritott el a ruhája, európai szemnek is mutatós a szeszélyes szabású öltözete, gazdag a ruhájának az omlása. Fölcsapott orru, kényszerű

cipőskéje be jól áll a tömzsi kis lábán. Egész lényén előmlő a keleti jobb izlés. Milyen ellentétet képez hozzá az a bájtalan, megragyazott szegény fellah asszony, a ki beteg madárként tipeg utána s fonnyadt, kioldott ruhájú keskeny kebellet, fogatlan ernyedt ajkkal esd, eres kézzel kér alamizsnát tőle és egy elhaló virágot nyújt felé kietlen vigyorgással, mert lefontyadt ajkáról a mosoly. Alig binnök, hogy ezen az elgyötört arcon is egykor az ifjúság bája tilt. Hogy is van ez jól megmondva az Ezeregy éjszaka szövevényes meséi közt egy helyen? „A nap és éj nem lehet oly különböző, mint e szép nő és az a másik.” Az egyikre rátapasztottuk a szemünket, a másiktól lesiklott az.

Fehér fejkendő arab fickó, bokáig érő kék ingben, mezitláb, lelkendezve fut egy kis kerge, virgonc számár után, mely golyalábú, műlovalgóló, cilindres urral tgett odább. A négy lábú konfrist rövid botjával sürün ösztökéli a kis számár-hajcsár; a számáron már el is koptatta a pálcát, mert már szájában az ize a laciakonyha felpiaszteres (5 kr) ebédjének. Kap ott juháját, rántott halat, huspogácsát, vagy más ólomnehéz eledelt, a mely ehető csak. Mindez olyan kedves neki, mint az olasz-nak a csótészta vagy a tengeriből dagasztott tészta-kölnök.

Mellette ingtag léptekkel tulterhelt tevék, bivaly-és ökröcsordákkal vegyest, bógnek, mozognak, messze kimerevített hosszú nyakon tólván elő egymásután kicsiny, csunya fejűket.

A házak alagsori helyiségében, fényes rakodótáirban valóságos zsvibvásár van, folytonosan tartó vásár, melyet csak a péntek déli ima függeszt fel pár órára. A boltajtók fölött cégfelírás helyett valamely Isten dícsőítő mondat van. Az apró fülkékben lehet sok szép, keleti jellegben gazdag, érdekes és értékes emléktárgyat vásárolni, habár olyan dolgokat is láthatunk, melyeket csak a keleti pompavágy eszelt ki s a melyekről azt sem tudjuk: micsodák. Az áruk színe-java nincs az ajtóban vagy az ablakban, hanem a bolt mélyében. Puha kelmék

sének megállítására, de a vést megszüntetni sajnos, nem tudják.

A munkásviszonyok, hála a batóság erélyes intézkedéseinek, kielégítőek. A szocialista vezetők kellő ellenőrzéssel s mérges tanokkal telt lapjaik kiboztatván s a nép belátván, hogy a szocialista vezérek által félre van vezetve, legnagyobb részben kivette munkásigazolványát s aratási szerződést kötött. Sajnos azonban, hogy sok községben későn váltottak munkásigazolványt s így a birtokosok máshonnan hozták munkásokat. Így például Madaras, Katymár, Bikity és Felső-Szt-Iván községekben sok család maradt aratási munka nélkül.

Ezzel félévi jelentésem befejezve, kérem azt tudomásul venni.

Selyemtenyésztés.

Lassan, de mindinkább elterjedt az országban az a meggyőződés, hogy a selyemtenyésztés és a selyemipar hivatva van Magyarország közgazdaságában jelentékeny helyet elfoglalni, s főleg a jelen gazdasági állapotok mellett, bár nagy áldozatok árán és egy kormány, mint a tenyésztőktől elvárható feltételek mellett elérni azon fokot, melyre éghajlati viszonyainknál fogva, fejlődni képes.

Talán népünk ősi nemtörődömsége, vagy az állam hirtelen való átalakulása, a különféle reform eszmék forratlansága oka annak, hogy az elmúlt ötven év alatt életbe léptetett ipari és gazdasági intézmények nem életképesek, nem képeznek általános jövedelmi forrást.

A legtöbb intézmény, tartsuk bár azt a legűdösebbnek, nálunk csak kísérletezés. Tökélyre alig emelkedett egy is. Így van ez a selyemtenyésztéssel is. Régi, már száz éves keletű a selyemtenyésztés Magyarországon. Boldog emlékü Mária Terézia királynőnk volt a legelső, ki a selyemtenyésztést megakartta honosítani. A bölcs királynő tudta, hogy a nép, mint minden új dologtól, a selyemtenyésztéstől is idegenkedni fog, azért nem is a köznépet, hanem a katonailag szervezett határőrvidék népet hatóságilag utasította a tenyésztésre. Ez volt az első kísérlet a selyemtenyésztés terén Magyarországon. Az alap meg volt vetve, most már a továbbfejlesztésről, az egész országban való meghonosításról kellett gondoskodni. A délvídeken lassan terjedt is a selyemtenyésztés és ha idejében gondoskodnak a legszükségesebből, a szederfatermesztésről, akkor ma Magyarország, tekintve a magyar selyem kintinó minőségét, a selyemtermelő államok legelőseje között állana.

Sok idő kellett, csaknem 7 évtized, míg egy Széchenyink támadt, míg az ő lángelke rajongó szeretettel nem gondoskodott nemzete jövője felől.

1840. évben így ír a legnagyobb magyar: „Kimeríthetlen mennyiségű szederfák ültetése, ápolása, fentartása hazai kötelesség, ha kötelesség a honi gazdagulás s ekkép a nemzeti erő minden s még legkisebb forrását is megnyitni s csak egyik mezejét a hazai iparnak paragon hagyni bűn s ha kötelesség mindenk előtt oly tárgyat mozdítani elő, melynek haszna nem egyes kiváltságosokra háramlik egyedül, hanem jótékonykysága, mint napsugár, mindenkit egyenlően

mellett zörgő, csilingelő, vaksi gyémántos encsenbeacs, pavatollas cífraságok, aranyfonállal átszótt tárgyak, nevető szövetek. Brüsszeli csipke, csakhogy fából. Régiség, csakhogy terrakottából. Pipaszár, csakhogy szibol. Ha valahol, úgy itt bizonyára találhatunk fából vaskarikát is. Legalább a kalmár mindennel bíztat és minden rábeszélő teletséget felhasználja arra, hogy ha már berancigált, ötszörös árt is kérve, becsapjon. Ha azonban időnk van, hogy az itt-ott elég tetszetősen is elrendezett s möbő szemünkben összefolyt sokféle fantasztikus csirakkal telekarcolt, görbe kötött tárgy és árucekk, arannyal kivarrt kacsaringos arab betűk, szóval minden a maga helyére kotródva, nyugodtan megvárja, míg a nézése kerül a sor: akkor, vizsgálgatva, találgatva, látunk itt vaksi és ragyogó fényt; ódon, izléstelen tárgyakkal vegyest. Szudán, Perzsia, Arabia és Indiából összehordott apró becses árut, balmokba torlódo subogó nehez selymeket. Attört művű fenyves, drágakövekkel kirakott, elefant-agyarból faragott arab ékszereket. Tömör ezüst evőszerek mellett, gyakran az ipar alantas fokáról került darva művű, állítólagos disztárgyakat. Gyöngyöt, gyöngyházat, borostyánkő-olvasót, kiverit fegyvert Khorasszán és Damaskuszból, jataganokat Perzsiából, slüppedős, dagado szmirnai és kurdisztáni zajfogó szőnyeget, fehér és a szövészenek jól megnyitított egyéb gyolészövetet; piros hullamos korlát, fényesre csiszolt kagylót, tarka teknősbekahéjat, kisebb-nagyobb, karra, lábra való karikat, rezgyűrűt (utóbbiak nélkül nincs arabs nő), cifra szerszándiszt lora, tevére, számarra; szíjszeletekből hajcsar-ostort, bőrből sodort pipaszárat, gazellabórt, elefantesontot; fényesen és tarkán kirakott törpe asztalt, tetszetős, pici kézi tikröt és sok furó-faragó, nyekergő szerszámot. Pengét, mely a papirt, a selymet, a pihét is fogja. Ezer tudókló ekesség mellett cukros rózsalevelet, fűszerszámot látsz. Hazája termékeit árulja a kupeckodó nubiai. Structollat, structojást, párduebórt, kitömött krodilust stb. A csipkeverést és a legfinomabb himzészeket látva, aranyban, selyemben, Anaxagoras görög bölcs

érint. Legyen csak elég szederfalevél, s a többi bizonyosan el nem marad.“

Természetesen, Széchenyi főgondját első sorban a szederfatermesztés képezte. A körutakat lehetőleg szederfakkal szegélyezték. A szederfáállomány növekedésével a kormány erősen ösztönözte a népet a selyemtenyésztésre, mely a délvídekről mindinkább kezdett terjedni az ország többi részeire. A tenyésztést illetve a gubók bevéltását magánemberek eszközölték egész 1879. évig. Ezek úgy szabták meg a gubó árát, a mint nekik tetszett, minek az lett a következménye, hogy sok tenyésztő gubóit inkább megsemmisítette, mintsem oly árért adja oda, mely még munkáját sem kárpótolta. 1879-ben már csak 150 tenyésztő volt az országban, a termelt gubók után pedig 3700 frtot fizettek ki. Széchenyi reményei nem valósultak meg. A szegszárdi selyemgombolyítót is beszüntették és úgy látszott, hogy Magyarországon a selyemtenyésztést meghonosítani nem lehet. Annyi nagy lélek reménye, népe sorsán aggódo királynő és hazafi törekvése elbukottnak látszott. Államférfiaink közül is többen abban a hitben éltek, hogy a selyemtenyésztés eredménytelen marad és nem érdemes az államnak további áldozatokat hozni. Sőt a földművelési miniszter 1880. évi költségvetési előirányzatának tárgyalása alkalmával többen arra törekedtek, hogy a miniszternek a selyemtenyésztés fejlesztése címén megszavazott hitel törlendő és a kormány utasítandó, hogy „ezen kereseti ág meghódítására irányuló minden további tevékenységét szüntesse be.“

Egy erős lélekre, egy igazi hazafira, népe sorsáért aggódo főúrta volt ismét szükség, hogy a kislelkűek, a kétségbeesettek vagy a szűkebbliék aggodalmait eloszlassa, hogy a megkezdett munkát folytassa és a befejezéshez jutassa; hogy a népnek egy igazi nélkülözhetlen keresetforrást biztosítson, hogy a közgazdaságnak száz éves, de kezdetleges ágát megerősítse; hogy egy új iparágat teremtsen; hogy hazájának a külföld előtt tiszteletet szerezzen; hogy itthon népének kenyeret adjon.

Az akkori földművelésügyi miniszter br. Kemény Gábor tudta, hogy kénytelen lesz a selyemtenyésztés meghonosítása érdekében minden további tevékenységgel felhagyni, ha nem nyerheti meg e célra Bezerédj Pál nagybirtokost.

Jobb kezekbe, nemesebb lélekre nem bízhatta volna a közgazdaság ezen ágának fejlesztését.

Régi hagyományok iránti kegyelethől e megbízást, miként Bezerédj miniszteri meghatalmazott ur is mondja, köszönettel elfogadta. A miniszteről szabadkezelt kért, és nyert is. 1880-ban kezdte meg a miniszteri meghatalmazott működését, megalapítván az országos selyemtenyésztési felügyelőseget. Tehát az intézet, melyet sokan magánvállalatnak hisznek, nem egyéb, mint a földművelésügyi miniszteriumnak egy teljesen önálló expositurája.

Hogy mit tett a Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott a selyemtenyésztés érdekében rövid 15 év alatt, azt eléggé bizonyítják azon fényes sikerek, melyeket a selyemtenyésztéshez értő bel-, de különösen külföldi szakemberek évről-évre elismernek. Ha számokkal kell az eredményt bizonyítani, azok is hangosan hirdetik, hogy csak önzetlen, haszon nélkül munkálkodó,

mondása jutott az eszembe, hogy „a teremtésben azért vált be az ember legértelmesebbé, mert kezei voltak“. Valóban nagyon sok szép kézimunka van itt. A szorgalom és türelemnek csodái.

Mindennek van itt kelete, még az égetett dinnye-magok is, melyet kis kaulakkal mérnek a vevő markába. Ha akartál is venni valamit, ámulatba ejtve zarvarba jössz, hogy a sok, értékes és talmi csiri-biri tárgy, arabeszkák közül melyikre alkudjál, melyiket válsad magadhoz, s utójára is, mikor végigbábráltatt veled a kalmár mindent, rajtad marad egy kis pakli kisázsiai aranszárga, felséges török dohány a legjavából, vagy egy pár csoluaformájú, arannyal átszótt papucs, kunkorodott oru saru, vagy pedig egy icipi szifusz, amely nélkül úgy el lehetett volna ezután is, amint könnyen nélkülözhetted ezelőtt. Jó lesz, ha már így esett, nilusi emlékeknek, levélnyomatéknak, míg el nem kéri valaki, mert apró alakja tetszetősebb, mint az igazi szifusz, női fej és gömbölyűten formás mell, oroszlanfolytatással. A magyar királyi operaház előtti szifuszok is ilyenek. Ha a kereskedővel, csibukesztergályossal megalkudtál — az arab nagyon szereti az alkuvást — udvariasan kévével és vízi pipával kínál meg; de ha az olesóságot veted a kérdésbe és áraitok egymást messziről kiabálják, sőt ha valamely áru még neki is többé áll, a nyelvet csettenti hozzá. Nők nem szolgálnak ki. Vonzóereje tebat nincs az üzletnek, mégis koldussá költhezheted itt. Az árukon is meglátszott, hogy Keleten az erő és a fényes külszín imponál legjobban. Ezért a jó izlés fonalán is gyakran tulugornak. A kereskedőn is meglátszott, hogy a keleti kényelmet becsüli, míg a nyugoti az időt.

(Vége köv.)

áldozatkész hazafi volt képes a veszendő kenyérkeresetet az ország szegényei részére biztosítani.

A magyarországi selyemtermelés csakis az ő vezetése alatt emelkedhetett annyira, hogy a világ legelső selyemiparán, Lyonban, az ott tartott nemzetközi kiállítás alkalmával a magyar selyem a legelső díjat nyerte el.

Nem vállalkozhatom arra, hogy a miniszteri meghatalmazott érdemeit felsoroljam, nem is vagyok arra hivatott, de mégis kötelességemnek tartottam, hogy mielőtt cikkem tulajdonképeni tárgyával, az ideai selyemtenyésztéssel részletesen foglalkoznék, a multa visszapillantsak és bár halvány színekben, a valódi érdemet megvilágítsam.

(Vége köv.)

Göndör Ferencz.

Ujdonságok.

Kinevezés. A Ferencz-csatorna részv. társulat Heinecz Albert műszaki tanácsost, az ő-becei nagyszabású zsilip tervezőjét és vezetőjét, üzleti igazgatóvá nevezte ki.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a szabadkai kir. törvényszéknél aljegyzői állásra.

Állami segély. A kultuszminiszter a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat részére évi 250 frtnyi állami segélyt engedélyezett.

Ezredáthelyezés. A gróf Pálffy Andrást testőrkapitányt nevezte Sük számu huszárezred — mint értesülünk — néhány hét múlva elbajja klagentfurti állomáshelyét és Galicziába megy. Ez a huszárezred, melynek legénysége nagyrészt Bácskából való, már évtizedek óta van távol Magyarországtól, de most hirtre jár, hogy a galicziai állomásozás után visszatér Magyarországra, még pedig valószínűleg Budapestre.

Vasuti pótbéjárás. Az ő-bece-ujvidék-titeli vasut vonal irányba lényeges változást szenvedett Csurogh Zsabya Temerin, Kovil-Szent-Iván, Vilovó és Felső-Kovil határain, miért is pótbéjárás eszközöltetett, és ennek befejezése után a végleges építési engedély ezen községek hatáira is kiadott. A comissio elnöke dr. Barthos Andor és a kereskedelemügyi miniszteri főmérnök Lázár Lajos volt, akik a bejárás tárgyát Zsabyán befejezve, O Beceére érkeztek a bizottság többi tagjaival, hogy onnan masnap 6-án a rájuk várakozó külön vasuti kocsin Budapestre térjenek. Eszerint a vasut vonal immár végleg megállapított és hirt szerint jövő tavasszal már annak megnyitási ünnepélyét is megüli.

A római sáncok. A múzeumok és könyvtárak országos bizottsága Teglás Gábor akadémiai tagot megbízta a bacskei u. n. római sáncok átkutatásával. Teglás most a megyei történelmi társulathoz fordult előleges tájékoztató és a társulat támogatását is kéri.

Az ügyvédek figyelmébe. A szabadkai ügyvédi kamara a következő körlevelet intézte a kamara területén működő ügyvédekhez: „A szabadkai ügyvédi kamara területén működő kir. törvényszékek elnökeinek egyértelmű megkeresése folytán felhívjuk t. címet, hogy ezentul a kir. bíróságokhoz intézett beadványaikban az érdekelt ügyfelek, tanúk, szakértők stb. neveit és lakásukat pontosan jelöljék meg, hogy a kézbesítések gyorsabban és akadálytalanul eszközölhetők legyenek, miáltal az ügyvédi kar nagyban hozzájárulhat a megkeresésben vázolt rendellenes s az igazságszolgáltatás gyors menetét akadályozó baj megszüntetéséhez.“

Megei helynevek magyarosítása. Bács-Bodrogh vármegye helyneveinek magyarosítása érdekében Latinovits Geza országgyűlési képviselő nagyobb szabású mozgalmat készült indítani, még pedig nem hivatalos, hanem tisztán társadalmi uton. Ez ügyben a megye közönségéhez intézendő szövege nemsokára közzé fog tetetni.

Köztisztasági és közrendészeti szabályrendelet. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről közhírre tetetik, hogy a törvényhatósági bizottságnak a város köztisztasági és közrendészeti szabályrendelete módosítása tárgyában folyó évi július hó 7-én 203/közgy. szám alatt hozott határozata folyó évi július hó 10-től augusztus 8-ig Latinovits Szaniszló tb. főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére tetetik ki, s az ez ellen esetleg beadandó felebbezesek legkésőbb folyó évi augusztus hó 8-ig a város polgármesterénél írásban benyújthatók.

Állattenyésztési jutalombiztosítás. A vármegye gazdasági egyesülete szeptember hónapban Palánkán állattenyésztési jutalombiztosítást rendez. A programot jól számunkban közöljük s már most felhívjuk a gazdákönzéség figyelmét, hogy a gazdasági egyesület törekvéseit ez alkalommal is — a marhadíjazás sikere érdekében — támogatni sziveskedjek.

A nemes-militicsi fürdő. A nemes-militicsi fürdőt ez évben igen tekintélyes számu vendég kereste fel, akik a kintinó hatású fürdőtől várják gyógyulásukat. A vendégek igen jól érzik magukat s szinte csodákat mesélnek a víz rendkívüli gyógyerejének hatásáról. A fürdővendégek — mint értesülünk — vasárnap este társas összejövetelt rendeztek a militicsi nagyvendéglőben s vacsora után tánera perdtültek s mulattak kiválólag kivrirdtig.

Figyelmeztetés a gazdáknak. Tudvalevő, hogy aratás idején a vasuti vonalak mellett levő földelken gyakran tűz üt ki a mozdonyokból kirepülő szikrák nyomán. Ezért aztán aratás kezdetén évenként megismétli a vasut a figyelmeztetést az óvintézkedésekről, hogy a vasutmenti gazdák a mezei terményeiket vigyázzanak, azokat a pályatest tűzveszélyes körzetében le ne rakják. Amely földelk egészen a pályatest alá érnek, onnét azonnal bordják el a gyűlékony anyagokat, legalább is 150 ölnyire távolabb és a rakományok előtt legkevésbé 3 barázdát szántsanak fel.

Új kántortanító Bajsán. Bajsán kántortanítóvá egyhangulag Csizmár Mihályt választották meg. A választás általános örömet kellett, miután Csizmár Mihály már 6 év óta közmegelegedéssre működik Bajsán. Tanügyirodalmi működése és kiváló paedagógiai képzettsége széles körökben ismeretes.

dala
veez
bues
a k
volta
romá
Hof
nag
lard
stun
szek
vesh
Feren
visel
mesze
Zsig
tel. M
Gaal
Hoffr
Tren
bezd
karme
ismet
széri
tagok
kelte
több
a kel
25 év
17. e
nagyer
megh
1898.
közben
a vas
Györ
vidék
megh
nősen
„Szec
menet
zszla
völzre
dalara
Azutai
garmet
„Szoz
beszce
— Mes
orakor
túltó
Reggel
túltó
összes
polgár
előtt
felálít
polgár
a 10
szolgá
szoruz
hori ka
pedig
varosh
ur díse
lések.
törtene
Deltau
túltó
aközbe
kaveha
orakor
madik
zenekar
előtti Sz
hori önk
közlebe
orakor
Igne
orakor
onnet
„Sikar
sagok,
1898.
F
sági biz
tessel s
első ala
frt évi
állásra
valamel
t. e.ber
nyiket
főispál
Ad
palanka
nyok fo
01 kr.
lauer Lip
Peter 3
Antal,
Simon,
tyas, Er
Istvan,
Károly,
Ferenc
speich B
nymus 5
frt 21 k
kúnnáló
kéri Cser
bekülden.
Ku
illetőség
gyogyint
Lajos nev
azzal egy
a hosszú
mig sikol
átsiető Ge
ádsietőge
megűgyel

6196. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás községében üresedésben levő és havi előleges részletekben kiadandó 400 frt évi javadalmazással összekötött segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt s nyelvismerttéket tanúsító okmányokkal ellátott folyamodványait **f. évi július hó 25-ig** hozzám benyújtsák, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kelt N. Palánkán, 1898. évi július hó 1-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2-2

581. szám.
kig. 1898.

Pályázat.

Szóna községben üresedésben lévő egy évi 400 frt fizetéssel egybekötött községi irnoki állás betöltendő.

Ez állás elnyerése iránti szabályszerűen okmányozott pályázati kérvények bezárólag **folyo hó 15-éig** alulírottához nyújtandók be.

Apatin, 1898. évi július hó 5-én.

DEÁK ZSIGMOND,
főszolgabíró.

2338. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

B. Topolya községben lekötésén folytán megürlt évi 450 frt javadalmazással egybekötött 1-ső számú lovas rendőrzetési állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy a keresztlevél, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletét igazoló községi bizonyítványval felszerelt sajátkezűleg írt kérvényüket **1898. évi július hó 15-ig** az elüljáróságnál annál is inkább adják be, mert később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom. Megjegyzetük, hogy a megválasztandó lovas rendőrzetési ruházatát sajátjából köteles fedezni, lőtartásról önmaga gondoskodik. A kiszolgált altiszteknek előny biztosítatik.

B. Topolyán, 1898. évi július hó 2-án.

2-2

Az elüljáróság.

1603. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

Nemes-Militics község elüljárósága közhírré teszi, hogy a község mint jogi testület tulajdonát képező nagy tó vízebeni halászati jogát 1899. évi január hó 1-ső napjától számítandó három egymásután következő évre 150 frt évi kiküldési ár mellett **folyo évi július hó 17-én délután 3 órakor** Nemes-Militics község-háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen hasznóberbe adja.

Nemes-Militics, 1898. évi július hó 2-án.

Waisz György, Horváth Gyula,
aljegyző. 3-2 bíró.

1061. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A sűrini dunapartonál 3978 m³ kőanyagának 1898. évben szilkséges és vállalatilag eszközözendő szállítás biztosítása vegett **folyo évi július hó 23-an d. e. 10 órakor** a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál zart ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A szerződési adatok, úgy mint az ajánlatok benyújtására vonatkozó és az eddigi szokásoknak megfelelő feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1898. évi július hó 7-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Pályázat.

A katymári rom. kath. külterei dalmat-magyar tanulóiskolánál üresedésben levő tanítói állásra, melylyel az ismétlősök oktatása is kapcsolatban van, pályázat nyitok. Az ezen állás javadalmazása, havi előleges részletekben, évi 400 frt készpénzfizetés és az iskolánál megfelelő lakás s 518 öles házikerttel. A pályázat határideje **folyo évi augusztus 10-ike**, mely napig a katymári rom. kath. iskolaszékre címzendő kérvény ft. Tornasy Gábor esperes plébanos urhoz Katymára (Bacs m.) küldendő. A megválasztott tartozik állását f. évi szeptember 1-én elfoglalni, mely naptól fogva buzza fizetését is.

3-1

A rom. kath. iskolaszék.

Pályázat.

A gajdobrai rom. kath. német-magyar tannyelvű népiskolánál üresedésben levő tanítói állásra **augusztus hó 1-ig** ezennel pályázat nyitok.

Fizetése 900 korona, lakbéré 100 korona a község pénztárából havi előleges részletekben. Ismétlő iskola tartásért külön díj nem jár. Az orgonálásban jártasak előnyben részesülnek. A magyar és német nyelvbeni tökéletes jártasság igazolando.

A köllőleg felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott kérvények nt. Szauder István esperes urhoz Obrováca küldendő.

Gajdobrán (Bácsmegeye), 1898. június hó 30-án.

Drach Antal,
iskolaszéki elnök.

3-2

Ifj. Heindlhofer Róbert

Zombor.

Idei töltésű **ásvány- és gyógyvizek:**

Bikszádi, Salvator,
Borszékai, Scheebergi,
Carlsbadi, Selters,
Emsi, keserűvíz,
Giesshübli, Hunyadi
Krondorfi, Ferencz József
Lividia, Zrínyi
Margit, Rákóczy
Mohai Ágnes, Hercules,
Marienbadi, Levico,
Polenai, Roncegno,
Parádi, Guber forrás,
Rohitschi,

Borok, pezsgők, Martell cognac.

Szegedi és veronai szalámi, sajtok stb.

Cement, Carbol, Carbolineum, Tincortal nagyban és kicsinyben.

A cséplőgéptulajdonosok különös figyelmébe ajánlom I. rendű gépolajamat, nagyban és kicsinyben; továbbá **Tovotte zsir és cylinder-olajat.**

Eladó ház.

Baján, mátéházi utca 36. sz. alatti csinos és kényelmes beosztású családi ház, gyümölcsös és konyhakerttel, kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Özv. Oláh Lászlóné.

4085. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Sztanisics községében lemondás folytán üresedésbe jött évi 400 frttal javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy köllően felszerelt folyamodványait legkésőbb **folyo évi július hó 31-ig** hozzám nyújtsák be.

Zombor, 1898. évi július hó 2-án.

Főbíró szab.

Vujevich,
szolgabíró.

2-2

1604. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

Nemes-Militics község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község mint jogi testület tulajdonát képező nagyvendéglő épület a hozzá tartozó melléképületekkel együtt 1899. évi január hó 1-ső napjától számítandó három egymásután következő évre évi 300 frt kiküldési ár mellett **folyo évi július hó 17-én délután 3 órakor** Nemes-Militics község-háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen hasznóberbe fog adatni.

Nemes-Militics, 1898. évi július hó 2-án.

Waisz György, Horváth Gyula,
aljegyző. 3-2 bíró.

5727. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Faddy Borbála férj Odry Andrásné végrehajtatónak Faddy József mint k. gyermek gyámja végrehajtatást szenvedő elleni vagyoni közösség megszüntetése és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a zombori kir. törvényszék és (a zombori kir. járásbíró) területén lévő és Bezdánban fekvő, a bezdáni 1812 sz. betétben foglalt Faddy József, kisk. Faddy Borbála, Ferencz és Simon nevén álló A. I. 670/2. és 673/2. hr. 626 a. öisz. ház és 147 ö. beltelekre 362 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1898. évi augusztus hó 9-ik napján délutáni 3 órakor** Bezdán község-házánál megtandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi május hó 12-én.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

1602. szám.

kig. 1898.

Hirdetmény.

Alulírott községi elüljárók részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Nemes-Militics község mint jogi testület tulajdonához tartozó az ugynevezett tolvajosi csárda a hozzá tartozó 16 hold 100/1600 ö. szántófölddel együtt egymásután következő három évre, vagyis 1899. évi január hó 1-ső napjától számítva **folyo évi július hó 17-én délután 3 órakor** Nemes-Militics község-háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverés útján évi 300 frt kiküldési ár mellett a legtöbbet ígérőknek hasznóberbe fog adatni.

A részletes feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Nemes-Militics, 1898. évi július hó 1-én.

Waisz György, Horváth Gyula,
aljegyző. 3-2 bíró.

100. szám.

kzgy. 1898.

Birtokeladási hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Bács-Petrovoszellő község tulajdonát képező s a petrovoszellői 158 számú tkvben 16938/16/8. hr. sz. alatt felvett 3 hold 1193 ö. régi faiskola házbhelyeknek felosztva **1898. évi augusztus hó 16. napján reggel 9 órakor** a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen örökáron eladatni fog.

A részletes árverési feltételek az előjáróságnál a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthetők.

Bács-Petrovoszellőn, 1898. évi július hó 5-én.

Dr. Sztarcsevich, Kelemen Mátvás,
jegyző. 3-1 bíró.

6095. sz.

kig. 1898.

Pályázat.

Az újvidéki járás Glozsán községében lemondás folytán megüresedett segéd-bábai állásra pályázatot nyitok.

A pályázni szándékozik szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyo évi július hó 20-ig** annál is inkább nyújtsák be hozzám, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Az állással 30 frt évi fizetés és minden születési eset után 55 krnyi díj van összekötve.

Tekintve, hogy Glozsán lakossága kizárólag totajku, azért a kérvényezőnek a tot nyelvet tudni kell.

Újvidék, 1898. június hó 29.

Michailovits,
főszolgabíró.

3-3

1518. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben elhalálozás folytán üresedésbe jött, de megfelelő számú pályázók hiányában eddig be nem töltött s évi 500 (ötszáz) forint fizetés, nappali 20 kr, éjjeli 30 kr s hallottkémii látogatás 20 kr díjjal javadalmazott községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, ez iránti szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi július hó 30-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvények vételét nem fogom. Megjegyzetük, hogy a készpénz fizetés havi előleges részletekben a községi közpénztárból fog utalványoztatni. A községben divó nyelvek: magyar, német és buenyevác.

B. Almás, 1898. évi június hó 13-án.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

3-3

5601. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajtatónak Müller Heurik végrehajtatást szenvedő elleni 58 frt 75 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a zombori kir. törvényszék és a zombori kir. járásbíró területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 4039 számú betétben foglalt Müller Henrik nevén álló A. I. 20213. hr. számú 494 ö. 20214. hr. sz. 520 ö. 20215.1. hr. sz. 2 hold 232 ö. ingatlanokra 708 frt, továbbá az ugyanazon betétben A. II. 20215/4. hr. sz. 515 ö. 20216.2. hr. sz. 1554 ö. 20217/2. hr. sz. 565 ö. ingatlanokra 206 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi augusztus hó 1-ső napján délután 3 órakor** a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi május hó 11-én.

A zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.